

Sygn. akt VI Ga 307/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Walus – Rząsa

SO Anna Harmata (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: A. S. - (...)

przeciwko: (...) Spółce z o.o. w R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

V Wydziału Gospodarczego z dnia 18 czerwca 2014 r., sygn. akt V GC 1649/13 – co do kwoty 8.000 zł, odsetek w całości oraz kosztów postępowania

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki z o.o. w R. na rzecz powódki A. S. - (...) dalszą (ponad nie zaskarżoną 2.450,98 zł) kwotę 6.573,76 zł (sześć tysięcy pięćset siedemdziesiąt trzy złote siedemdziesiąt sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 5.371,12 zł od dnia 8 lipca 2013 r.,

- 1.202,64 zł od dnia 13 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty

oraz kwotę ustawowych odsetek od kwoty 2.450,98 zł od dnia 8 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.221,44 zł

(dwa tysiące dwieście dwadzieścia jedno złotych czterdzieści cztery grosze) tytułem kosztów procesu,

2. w pozostałej części apelację oddala,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 244 zł (dwieście czterdzieści cztery złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt. VI Ga 307/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 listopada 2014 r.

Pozwem wniesionym w sprawie powódka A. S. - (...) wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. w R. kwoty 10.450,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 8.361,77 zł od dnia 8 lipca 2013 r. oraz od kwoty 2.891,21 zł od dnia 13 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że wykonała na rzecz pozwanego, na podstawie umowy o wykonanie robót budowlanych prace wyszczególnione w protokołach częściowych finansowych wykonanych robót z dnia 6 czerwca 2013 r. oraz dnia 1 lipca 2013 r., zawierających zakres wykonanych robót i ich wartość. Na poczet wynagrodzenia pozwany wpłacił jedynie 2.824,93 zł ponadto zasadnie potrącił kwotę 1.602,41 zł obejmującą kwoty: 294,37 zł tytułem kaucji umownej nr (...), 602,56 zł tytułem faktury za koszty organizacji budowy i kontenerów, 553,50 zł tytułem faktury za koszty organizacji budowy i kontenerów oraz kwotę 151,98 zł tytułem kaucji umownej nr II. Powódka zaprzeczyła by ponosiła odpowiedzialność za ewentualne zniszczenie lub uszkodzenie szalunków. Nadto w ocenie powódki, pozwany nie zwrócił w terminie określonym w umowie 70% z kaucji zabezpieczającej w wysokości 10% wartości robót brutto.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwany podniósł zarzut potrącenia z wierzytelności powoda z tytułu wynagrodzenia za wykonane roboty własnej wierzytelności z tytułu odszkodowania za uszkodzenie i zniszczenie szalunków. Wskazał, iż dokonał zapłaty na rzecz właściciela szalunków spółki (...) Sp. z o.o. dzierżawionych przez niego łącznie kwoty 5.106,38 zł a pozostałą sumę w kwocie 16.963,89 zł uregulował poprzez rozliczenie z pozostającą do zwrotu na rzecz (...) Sp. z o.o. kwotą z tytułu zmniejszenia ilości dzierżawionych urządzeń. Pozwany wskazał, że roszczenie dotyczące zwrotu kwoty zatrzymanej tytułem zabezpieczenia wykonania robót jako „kaucja (...)” i „kaucja (...)” jest niewymagalne, bowiem strony nie dokonały odbioru końcowego robót. Natomiast na wypadek uznania, że dokonane przez pozwaną potrącenie wzajemnych wierzytelności z tytułu uszkodzenia i zniszczenia szalunków jest bezpodstawne lub uznania, że powódce należy zwrot kwot zatrzymanych tytułem zabezpieczenia poprawnego wykonania umowy, pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu sumy 13.233,05 zł z tytułu kary umownej należnej pozwanej w związku z nieterminowym wykonaniem robót.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 10.450,98 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 8.361,77 zł od dnia 8 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.089,21 zł od dnia 13 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz kwotę 3.073,72 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2.400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt II).

Zgodnie z ustaleniami dokonany przez Sąd I instancji, strony sporu zawarły w dniu 11 lutego 2013 r., umowę, której przedmiotem było wykonanie przez powódkę jako podwykonawcę na rzecz pozwanego jako generalnego wykonawcy, robót stanu surowego na zadaniu pod nazwą: „ Z.w T.” o treści szczegółowo przez Sąd Rejonowy przytoczonej. Zgodnie z umową pozwany przekazał powódce szalunki służące do wykonania robót objętych jej treścią oraz dostarczył beton. Dostarczone szalunki były wdzierżawione przez pozwanego od spółki (...) Sp. z o.o. która udostępniła je również innemu podwykonawcy w ramach tej samej inwestycji – M. Z. (1). Szalunki dostarczone przez pozwanego na rzecz powódki nie były nowe, posiadały ślady zużycia, posiadały zepsute zamki, a także pęknięty był jeden dźwigar. Przedstawiciel powódki na budowie – B. W. zgłaszał pracownikowi pozwanego zastrzeżenia co do stanu szalunków. Po zakończeniu robót powódka zwróciła pozwanemu przekazane przez niego szalunki w takim stanie i ilości, w jakich je otrzymała. Po wykorzystaniu, były one czyszczone i liczone pod nadzorem pracownika pozwanego, a następnie ładowano je na samochód podstawiony przez pozwanego i wywożone do firmy (...) Sp. z o.o. Pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń co do ich stanu. Spółka (...) obciążyła pozwanego kosztami uszkodzenia szalunków w łącznej wysokości 21.679,99 zł, którą to należność pozwany w całości zaspokoił, a następnie obciążył powódkę kosztami z tego tytułu w kwocie 9.409,50 zł brutto. W dniu 7 maja 2013 r., sporządzono protokół z narady koordynacyjnej z podwykonawcami w którym zawarto zapis o zamiarze generalnego wykonawcy obciążenia podwykonawców kosztami naprawy szalunków. Na powyższe powódka nie wyraziła zgody. Powódka wykonała prace objęte umową do dnia 25

maja 2013 r. Po tym dniu powódka wykonywała jedynie prace dodatkowe i porządkowe. Całość robót stanowiących przedmiot umowy została odebrana odbiorami częściowymi. W poszczególnych protokołach stwierdzono ilość wykonanych robót - w protokole z dnia 6.03.2013 r. 1.100 m², - w protokole z dnia 9.04.2013 r. - 2.027 m², - w protokole z dnia 30.04.2013 r. 2.279 m². Ponadto w dniach 6 czerwca 2013 r., oraz 1 lipca 2013 r., zostały sporządzone protokoły częściowe finansowe wykonanych robót, określające zakres wykonanych robót i ilość oraz ich wartość odpowiednio: 3.587 m² na kwotę 7.977,40 zł i 4.238 m² na kwotę 4.118,80 zł. Po wykonaniu prac powódka wystawiła faktury: nr (...) z dnia 6 czerwca 2013 r. na kwotę 9.812,20 zł oraz nr (...) z dnia 12 lipca 2013 r. na kwotę 5.066,12 zł. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pozostałej kwoty pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu z wierzytelności powoda objętej fakturą nr (...) r. w kwocie 9.812,20 zł wierzytelności przysługującej mu z tytułu: - kaucji umownej nr (...) w wysokości 686,85 zł, - kaucji umownej nr (...) w wysokości 294,37 zł, - kompensaty należności z dnia 2.07.2013 r. w wysokości 602,56 zł za koszty organizacji budowy i kontenerów z fakturą nr (...) z dnia 31.05.2013 r., - kompensaty należności z dnia 23.07.2013 r. w wysokości 553,50 zł za koszty organizacji budowy i kontenerów z fakturą nr (...) z dnia 28 czerwca 2013 r., - kompensaty należności z dnia 13 sierpnia 2013 r. w wysokości 7.674,92 zł za koszty organizacji budowy i kontenerów oraz koszty uszkodzonych szalunków z fakturą nr (...) z dnia 2 sierpnia 2013 r. Ponadto oświadczenie obejmowało potrącenie z wierzytelności powoda objętej fakturą nr (...) r. w kwocie 5.066,12 zł wierzytelności pozwanego z tytułu: - kaucji umownej nr (...) w wysokości 354,63 zł, - kaucji umownej nr (...) w wysokości 151,98 zł, - kompensaty należności z dnia 13 sierpnia 2013 r. w wysokości 1.734,58 zł za koszty uszkodzonych szalunków z fakturą nr (...) z dnia 2 sierpnia 2013 r. Powód uznał za zasadne potrącenie z jego wierzytelności przysługującej pozwanemu wierzytelności w kwocie 1.602,41 zł, obejmującej: - 294,37 zł tytułem kaucji umownej nr (...), - 602,56 zł tytułem (...) za koszty organizacji budowy i kontenerów, - 553,50 zł tytułem (...) za koszty organizacji budowy i kontenerów, - 151,98 zł tytułem kaucji umownej nr (...). W piśmie z dnia 20 listopada 2013 r. pozwany wyznaczył powódce termin odbioru końcowego na dzień 27 listopada 2013 r.

Uzasadniając swe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wskazał, iż podstawą normatywną art. 647 k.c. W ocenie Sądu Rejonowego z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, nie wynikała wierzytelność przysługująca pozwanemu tytułem odszkodowania za zniszczone szalunki i to zarówno co do zasady jak i wysokości. W tym zakresie nie został wykazany fakt poczynienia przez strony ustaleń w przedmiocie obciążenia powódki przedmiotowymi kosztami. Zdaniem Sądu Rejonowego, pozwany nie wykazał także związku przyczynowego pomiędzy używaniem przez powoda przedmiotowych elementów, a powstałą szkodą a także, że to wyłącznie przy pracy powoda doszło do uszkodzeń. Pozwany nie wykazał także w ocenie Sądu w jaki sposób obliczył kwotę 9.409,50 zł objętą fakturą nr (...) w szczególności czy kwota ta odpowiadała liczbie urządzeń zniszczonych i faktycznie używanych przez powódkę. Sąd I instancji wskazał także, iż pozwany nie wykazał, że przysługuje mu wierzytelność względem powódki z tytułu kar umownych za opóźnienie w wykonaniu robót albowiem postępowanie dowodowe wykazało, że co do zasady prace zostały wykonane w terminie określonym w umowie, zaś po tym terminie wykonywano jedynie prace dodatkowe oraz porządkowe. Także, zdaniem Sądu, przedłożone przez powoda protokoły odbiorów częściowych wykazywały, że zakres prac objętych umową został zrealizowany już w dniu 30 kwietnia 2013 r. Sąd I instancji powołując się na zeznania świadków przyjął, iż na ewentualne opóźnienia w wykonaniu umówionego zakresu robót mogły mieć czynniki takie jak zmiana projektu czy też nieprawidłowe działanie urządzeń. Tym samym oświadczenie pozwanego o potrąceniu z wierzytelności powoda jego wierzytelności z tytułu kar umownych za opóźnienie w wykonaniu robót jest nieskuteczne. W świetle okoliczności sprawy, jak wskazał Sąd Rejonowy, powódka wykonała przedmiotowe prace, za które dochodzi zapłaty wynagrodzenia. Fakt odebrania przez pozwanego rzeczonych prac odzwierciedlały protokoły częściowe finansowe wykonanych robót, podpisane przez pozwanego bez zastrzeżeń co do jakości lub terminowości wykonanych prac, stanowiących pokwitowanie spełnienia świadczenia i podstawę dokonania rozliczeń stron. W związku z tym wobec wykonania przez podwykonawcę prac zgodnie z umową oraz zgłoszenia robót do odbioru zmaterializował się po stronie pozwanego obowiązek ich odebrania i zapłaty wynagrodzenia. Stąd Sąd I instancji zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.450,98 zł na podstawie art. 647 k.c. W przedmiocie odsetek Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. Natomiast w przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w myśl art. 98 § 1 k.p.c.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelację wniosła strona pozwana, zaskarżając przedmiotowy wyrok co do kwoty 8.000,00 zł oraz odsetek w całości, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku oraz oddalenie powództwa co do kwoty

8.000,00 zł oraz odsetek względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu apelujący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 65 k.c. w związku z art. 353¹ k.c. poprzez ustalenie, iż powódka nie była zobowiązana do zgłoszenia robót do odbioru, kiedy obowiązek taki wynika z treści zawartej przez strony umowy;
- błędną wykładnię, względnie niewłaściwe zastosowanie art. 483 k.c. poprzez uznanie, iż dla żądania kary umownej z tytułu zwłoki należy wykazać nieterminowe wykonanie istotnej części robót lub znacznej ich ilości;
- błędną wykładnię, względnie niewłaściwe zastosowanie art. 471 k.c. poprzez uznanie, iż to wierzyciel zobowiązany jest do wykazania, iż opóźnienie wynikało z przyczyn leżących po stronie dłużnika, kiedy z powyższego przepisu wynika domniemanie winy dłużnika.

2. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, to jest:

- nierozpoznanie istoty sprawy;
- art. 227 k.p.c. wobec oparcia ustaleń Sądu na sprzecznych twierdzeniach stron, co do których strony przedstawiały odmienne stanowiska przy równoczesnym oddaleniu części wniosków dowodowych zgłoszonych przez strony;
- art. 227 k.p.c. poprzez ustalenie, że powódka wykonała roboty dodatkowe na rzecz pozwanego, przy braku ustalenia zakresu zleconych powodowi robót dodatkowych oraz zaniechanie przeprowadzenia dowodów zgłoszonych co do treści umowy, ustalenia, iż pozwany nie wykazał okoliczności zniszczenia szalunków przez powódkę przy odmowie przeprowadzenia jednego z dowodów na powyższą okoliczność;
- art. 233 k.p.c. poprzez rażącą sprzeczność między ustaleniami, które stanowią podstawę rozstrzygnięcia a treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym:
- uznanie, iż brak jest podstaw do obciążenia strony powodowej z tytułu zniszczenia materiałów budowlanych (szalunków)
- ustalenie, że po dniu 30 kwietnia 2013 r. powódka wykonywała prace dodatkowe, kiedy takie prace nie zostały powódce powierzone, a powódka wykonywała prace zgodnie z umową.

W uzasadnieniu powyższego pozwany wskazał, iż po stronie powodowej nie powstało uprawnienie do wystawienia faktury VAT za wykonane zgodnie z umową roboty budowlane, a co za tym idzie nie powstało po stronie powodowej uprawnienie do żądania zapłaty za te roboty albowiem powódka wbrew postanowieniom umownym a to § 7 pkt 1 OWU nie zgłosiła gotowości do odbioru końcowego robót, co warunkowało wypłatę wynagrodzenia jej należnego. Skarżący wskazał nadto, iż Sąd I instancji w sposób nieuprawniony pominął odnoszące się do uprawnienia strony powodowej do żądania wynagrodzenia, przepisy OWU. Zarzucił, że powództwo w niniejszej sprawie jest przedwczesne i powinno zostać oddalone. Pozwany zarzucił również, iż zaskarżone orzeczenie oparto o wadliwą wykładnię przepisów dotyczących kar umownych. W tym względzie nie jest w ocenie pozwanego słuszne stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym pozwanemu nie należy się kara umowna z tego względu, że po terminie wynikającym z umowy realizowane były jedynie prace dodatkowe oraz porządkowe. Pozwany zaznaczył, że powódce nie były zlecane prace dodatkowe, a odnośnie prac porządkowych pozwany wskazał, że żadne sformułowanie umowy nie przewidywało, że po terminie wykonania umowy dopuszczalne będzie wykonywanie jakichkolwiek prac. Nie była więc powódka w ocenie pozwanego uprawniona do samodzielnego wydłużenia czasu, w jakim miały zostać wykonane zobowiązania z tego względu, że wykonane zostaną jedynie prace dodatkowe i porządkujące. Pozwany ponadto zwrócił uwagę, że Sąd I instancji nie wskazał jakie prace uznał za dodatkowe i porządkujące. Skarżący nadmieniał, że bez znaczenia dla

odmowy uznania roszczenia z tytułu kary umownej są również stwierdzenia, jakoby na opóźnienie wykonania prac mogły mieć wpływ czynniki takie jak zmiana projektu czy też nieprawidłowe działanie urządzeń. W dalszej części uzasadnienia apelacji pozwany wskazywał, iż stwierdzenie Sądu jakoby pozwany nie wykazał istnienia wierzytelności względem powódki z tytułu kar umownych jest niewłaściwym zastosowaniem art. 471 k.c. Pozwany zarzucił, iż wykazał swe roszczenie w przedmiocie odszkodowania za zniszczone szalunki, które przysługuje mu wobec powoda, w takim zakresie w jakim pozwalało mu na to prowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego powódka odniosła się kolejno do zarzutów zgłaszanych przez pozwanego wskazując na ich bezzasadność i niecelowość nadmieniając, iż Sąd I instancji słusznie uznał, iż powódka wykonała prace objęte umową do dnia 25 maja 2013 r. a po tym dniu wykonywała jedynie prace dodatkowe i porządkowe. Strona powodowa wskazała nadto, iż nie polegają na prawdzie twierdzenia pozwanego, iż fakt zniszczenia szalunków i opóźnienia w wykonaniu robót były między stronami bezsporne. Powódka wskazała, że nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne zniszczenie lub uszkodzenie szalunków, a także, iż wykonała w całości roboty wynikające z umowy o wykonanie robót budowlanych nr (...) z dnia 11 lutego 2013 r., oraz aneksu z dnia 30 marca 2013 r. a pozwany potwierdził wykonanie tych prac protokołami częściowymi finansowymi wykonanych robót.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd Okręgowy jako sąd merytoryczny w granicach wniesionej apelacji, co wynika z dyspozycji art. 378 § 1 k.p.c., rozważa na nowo zebrany w sprawie materiał dowodowy w tym dokonuje jego samodzielnej oceny prawnej. Powyższe skutkowało przyjęciem przez Sąd Okręgowy, iż apelacja pozwanego zasługiwała na częściowe uwzględnienie. Jednakowoż stwierdzić należy, iż Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystracającym, a zebrany w sprawie materiał dowodowy poddał wszechstronnej i wnikliwej ocenie, z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż strony łączyła umowa o wykonanie robót budowlanych nr (...) z dnia 11 lutego 2013 r. w związku z czym w świetle przepisów przedmiotowej umowy wynagrodzenie należne powódce, a wynikające z wystawionych przez nią faktur VAT nr (...) z dnia 6 czerwca 2013 r. i nr(...)z dnia 12 lipca 2013 r., objęte żądaniem pozwu było zasadne mając na uwadze, iż do każdej z w/w faktur dołączony był protokół częściowy finansowy wykonanych robót zawierający w swej treści zestawienie wartości wykonanych robót. Powyższe potwierdzało, iż w zakresie objętym fakturami wystawionymi przez powódkę roboty budowlane zostały niewątpliwie wykonane albowiem kwoty netto wynikające z tych faktur a to kwota 7.977,40 objęta fakturą VAT nr (...) oraz kwota 4.118,80 zł objęta fakturą VAT nr (...) wynikały jednocześnie z załączonych do nich protokołów z dnia 6 czerwca 2013 i z dnia 1 lipca 2013 r. Fakt wystawienia protokołów częściowych finansowych wykonanych robót, uprawniał stronę powodową do wystawienia faktur i w związku z tym do ustalenia na tej podstawie terminu płatności dochodzonych pozewem roszczeń również zakresie zwrotu kaucji liczonej jako 70% W tym zakresie zarzuty strony pozwanej o braku wymagalności żądania powódki w terminie wskazanym w pozwie były bezzasadne albowiem mając na uwadze postanowienia § 7 pkt 7 Ogólnych warunków umowy o wykonanie robót budowlanych, strony ustaliły zgodnie z zasadą swobody kontraktowania wynikającą z art. 353¹ k.c. iż procedurę związaną z przystąpieniem do odbioru końcowego robót objętych umową i dotyczącą odbioru tych robót stosuje się odpowiednio, jeżeli przedmiotem odbioru mają być roboty częściowe, a także w przypadku dokonania powtórnego odbioru przez Zleceniodawcę. Pozwany w tym zakresie opierał się na dosłownym brzmieniu regulacji umownych, odwołując się głównie do braku zgłoszenia gotowości do odbioru końcowego przez powódkę, a co za tym idzie wskazywał na niewymagalność roszczenia dochodzonego pozewem w związku z brakiem sporządzenia protokołu końcowego odbioru robót. Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu Rejonowego. Wskazać należy, iż zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym w orzecznictwie do uwzględnienia i odtworzenia rzeczywistej woli stron należy przede wszystkim mieć na względzie, oświadczenia składane przez strony przed procesem oraz późniejsze zachowania się stron, a w szczególności sposób wykonywania przez nie umowy. Przykładem takiego podejścia do rozumienia oświadczeń woli stron jest obecne orzecznictwo

Sądu Najwyższego, w którym reprezentuje on pogląd, że art 65 § 2 k.c. pozwala niewątpliwie uwzględnić sądom pozatekstowe okoliczności, w tym cel jaki strony miały na uwadze przy zawieraniu umowy i badać je przy pomocy dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron. Wymaga to analizy nie tylko samych postanowień umowy ale dla stwierdzenia zgodnej woli stron mogą mieć znaczenie, ich wcześniejsze i późniejsze oświadczenia oraz zachowania. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 grudnia 2007 r., I CSK 261/07). Dodatkowo Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 65 § 2 k.c. znajduje zastosowanie nie tylko wówczas, kiedy językowa wykładania umowy nie pozwala na jednoznacznie określenie treści jej postanowień, ale także wówczas kiedy postanowienia tej umowy są jasne. Pomocą w ustaleniu zgodnej woli stron wyrażonej w umowie powinna być analiza podejmowanych przez nie wcześniej czynności i zamiarów komunikowanych drugiej stronie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 września 2007 r., II CSK 189/07; podobnie w wyroku z dnia 19 kwietnia 2007 r., I CSK 17/07). Powódka wykonała roboty objęte umową, zostały sporządzone protokoły finansowe wykonanych robót, rozpoczynając tym samym 30-dniowy termin do zwrotu 70% kaucji. Wykonanie robót zostało potwierdzone przez pozwanego, poprzez podpisanie powyższych protokołów. Sąd też w sposób właściwy zostały naliczone od należności objętych pozwem odsetki. Warty uwagi jest także fakt, iż pozwany wyznaczył powódce termin odbioru końcowego dopiero w trakcie trwania postępowania przed Sądem I instancji, po wydaniu nakazu zapłaty, wyznaczając jednocześnie powodowi termin w którym niemożliwym było przygotowanie się do odbioru końcowego.

Przechodząc do kolejnych zarzutów strony pozwanej, a mianowicie zarzutów związanych z uszkodzeniem szalunków udostępnionych stronie powodowej do wykonania przedmiotu umowy, to zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko pozwanego nie znajdowało odzwierciedlenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W tym zakresie strona pozwana próbowała wykazać, iż fakt obciążenia podwykonawców kosztami zniszczonych bądź zagubionych urządzeń ustalony został podczas narady koordynacyjnej w T.. Na powyższe okoliczności pozwany powołał podpisany protokół z w/w narady z podwykonawcami wykonującymi roboty na przedmiotowej budowie, a także dokumentację z firmy (...) Sp. z o.o. tj. faktury wystawione przez w/w podmiot, potwierdzenie przelewów z dnia 18 września 2013 r. faktury korygujące czy też faktury za dzierżawę szalunków. Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy oraz materiał dowodowy zebrany w sprawie m.in. w świetle porozumienia zawartego między K.-B. a M. Z. z dnia 19 listopada 2013 r. nie można uznać, iż wynika z niego iż, powódka była obowiązana tytułem odszkodowania zapłacić pozwanemu kwotę w wysokości 9.409,50 zł. Powyższa okoliczność nie została udowodniona co do zasady jak i co do wysokości. Wskazać należy na niejasność i wzajemną sprzeczność zachodzącą w twierdzeniach strony pozwanej która wskazywała, iż w równej części obciążyła podwykonawców tj. powódkę oraz podwykonawcę (...), kwotą jaką Firma (...) Sp. z o.o. obciążyła pozwaną tj. sumą 21.679,99 zł. Tymczasem powódka została obciążona przez pozwanego kwotą 9.409,50 zł przy założeniu, że równą kwotę stanowi kwota 10.840 zł. Należy także stwierdzić, iż uznanie roszczenia z tytułu uszkodzenia szalunków nie nastąpiło podczas narady koordynacyjnej z której to pozwany wywodził w/w skutki prawne albowiem z wpisu o treści "Generalny Wykonawca dokona obciążania podwykonawców kosztami napraw szalunków" wysunięcie takiego wniosku było nieuprawnione. Dodatkowo fakt zniszczenia szalunków przez stronę powodową nie wynikał w sposób nie budzący wątpliwości i jednoznaczny z zeznań świadków, które w tym zakresie różniły się od siebie i nie pozwalały na jednoznaczne ustalenie stanowiska w tej kwestii z korzyścią dla strony pozwanej bowiem to na niej w myśl art. 6 k.c. ciążył obowiązek dowodzenia powyższej okoliczności. Na powyższe bez wpływu pozostawał fakt pominięcia dowodu z zeznań świadka M. Z. (1). Przeprowadzona w tym zakresie ocena dowodów przez Sąd Rejonowy mieści się w przysługującej temu Sądowi swobodnej ocenie dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego strona pozwana zasadnie podniosła natomiast zarzut opóźnienia w wykonaniu robót budowlanych objętych umową nr (...) przez powódkę. Wskazać należy, iż pierwotny, przewidziany w umowie termin zakończenia robót tj. 30 marca 2013 r., został na mocy § 4 aneksu nr (...) do przedmiotowej umowy przesunięty na dzień 25 maja 2013 r. Jak wynika z protokołów częściowych finansowych wykonanych robót za które powódka domagała się zapłaty w niniejszym postępowaniu, prace zostały zrealizowane odpowiednio w datach 1 maja 2013 r. do dnia 6 czerwca 2013 r. (protokół częściowy finansowy wykonanych robót z dnia 6 czerwca 2013 r.) oraz od dnia 6 czerwca do dnia 1 lipca 2013 r. (protokół częściowy finansowy wykonanych robót z dnia 1 lipca 2013 r.) W tym względzie Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu I instancji jakoby protokoły odbiorów częściowych wskazywały, że zakres prac objętych umową został zrealizowany już w dniu 30 kwietnia 2013 r. a pozostałe wykonywane

przez powódkę prace miały charakter dodatkowy czy też porządkowy. Przeciwno powyższemu przemawia analiza zestawienia rodzaju i wartości wykonanych robot stanowiąca część składową protokołów częściowych finansowych wykonanych robót. W niniejszym postępowaniu nie zostało wykazane, że roboty ujęte w zestawieniu wartości wykonanych robót miały charakter robót dodatkowych i porządkowych, a co za tym idzie zostały objęte innym terminem niż 25 maja 2013 r. Roboty budowlane uwzględnione w protokołach częściowych były objęte przedmiotową umową. Z treści w/w protokołów częściowych wynikało, iż daty zakończenia przedmiotowych robót budowlanych przypadają po dacie zakończenia robót wynikającej z § 4 aneksu do przedmiotowej umowy 25 maja 2013 r. - tj. 6 czerwca 2013 r. i 1 lipca 2013 r. r. Powódka wykonała część robót objętych umową po zakreślonym umownym terminie. Ponadto brak jest podstaw do stwierdzenia, iż na podstawie wcześniejszych protokołów robót tj. protokołu częściowego finansowego wykonanych robót z dnia 6 marca 2013 r., 9 kwietnia 2013 r. czy też 30 kwietnia 2013 r. można wywieść, iż zakres robót budowlanych przewidzianych umową nr (...) z dnia 11 lutego 2013 r. został wykonany w okresie wcześniejszym, a tym samym protokoły częściowe finansowe wykonanych robót do przedmiotowej umowy nr (...), stanowiły podstawę do odebrania przez pozwanego jakichś dodatkowych czy też porządkowych robót. Brak jest podstaw do takiego przyjęcia zważywszy także na zsumowanie kwot wynikających z poprzednio wykonanych robót budowlanych a objętych protokołami z dnia 6 marca 2013 r., 9 kwietnia 2013 r. czy też 30 kwietnia 2013 r. i porównanie tychże wyliczeń z dwoma przedmiotowymi protokołami częściowymi, gdzie suma wartości tych kwot oscyluje wokół kwoty ustalonej przez strony jako łączna wartość wynagrodzenia określonego w umowie. Zaznaczyć należy, że w tym względzie zeznania świadków były na tyle różne zwłaszcza w zakresie dat zakończenia robót oraz ich protokołarnych odbiorów, iż nie pozwalały na jednoznaczne ustalenie, iż roboty zostały zakończone w datach innych niż protokoły finansowe częściowe. W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał, iż w tym zakresie należy się oprzeć na protokołach częściowych finansowych wykonanych robót oraz datach wskazujących kiedy przedmiotowe roboty objęte umową zostały przez powódkę zakończone. Sąd Okręgowy przyjął więc, że pozwany zasadnie naliczył kary umowne. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zastrzeżenie w umowie kar umownych sprawia, że w każdym wypadku nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania, bez znaczenia dla powstania obowiązku ich zapłaty są przyczyny, które spowodowały naruszenie obowiązków ciążących na dłużniku stosownie do treści zobowiązania. Wierzyciel dla realizacji przysługującego mu roszczenia o zapłatę kary umownej musi wykazać istnienie i treść zobowiązania łączącego go z dłużnikiem a także fakt niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. (wyrok SN z dnia 27 czerwca 2000 r. I CKN 791/98, wyrok SN z dnia 7 lipca 2005 r., V CK 869/04 oraz wyrok SN z dnia 9 lutego 2005 r., II CK 420/04). Jednakże przepis art. 484 § 2 k.c. pozwala na obniżenie wysokości kary umownej na żądanie dłużnika, jeżeli zobowiązanie jest w znacznej części wykonane albo gdy kara umowna jest rażąco wygórowana, czyli wówczas, gdy w przekonaniu organu orzekającego istnieje dysproporcja pomiędzy poniesioną szkodą, a wysokością kary umownej. Przy tym określenie „znaczne wykonanie” jest postrzegane jako część wykonania zobowiązania przekraczająca jego połowę. Ocena czy zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, powinna następować na podstawie kryterium przydatności przedmiotu świadczenia dla wierzyciela oraz z punktu widzenia kryteriów wykonania zobowiązania ustanowionych w art. 354 k.c. (Z. Gawlik, Komentarz do art. 484 k.c. 2014). Przewidziana regulacja znajdzie zastosowanie również w sytuacji, gdy w świetle oceny określonego stanu faktycznego można mówić o tym, że kara umowna w zastrzeżonej wysokości będzie się jawić jako nieadekwatna. (P. Drapała, Glosa do wyroku SN z dnia 23 marca 2006 r. IV CSK 89/05 wyrok SA w Katowicach z dnia 17 grudnia 2008 r., V ACa 483/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy mając na uwadze, iż zakres prac objętych umową, a pozostały do wykonania przez stronę powodową po terminie wynikającym z § 4 aneksu nr (...) do przedmiotowej umowy tj. po dniu 25 maja 2013 r., nie był znaczny, proporcjonalnie zmiarkował wysokość kary umownej nałożonej na powódkę przez pozwanego. W tym aspekcie Sąd mając na uwadze zestawienie wartości wykonanych robót wynikających z protokołów odbiorów częściowych ustalił, jak kwotowo (wartościowo) przedstawiał się zakres prac wykonanych przez powódkę po terminie wynikającym z umowy tj. po dniu 25 maja 2013 r. Sąd nie podzielił stanowiska strony powodowej, iż w niniejszej sprawie do obliczenia wysokości kary umownej miał zastosowanie zapis umowny przewidujący, iż kara umowna za opóźnienie w dotrzymaniu terminów pośrednich wynosi 0,5 % wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki (pkt (...) umowy) albowiem strony w okolicznościach niniejszej sprawy nie stosowały terminów pośrednich a przynajmniej taka okoliczność nie wynika z akt sprawy. W związku z powyższym Sąd uznał, iż podstawę naliczenia kary umownej stanowi regulacja umowna wskazująca, iż kara umowna

za opóźnienie w zakończeniu robót wynosi 0,5 % wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki (pkt 2 str. 3 umowy), przy czym karę tą zmiarkował. Sąd przyjął za punkt wyjścia wartość brutto kwoty wynagrodzenia. Podstawę do powyższego stanowi bowiem umowa zawarta między stronami w której strony ustaliły, iż wartość wynagrodzenia umownego stanowić będzie konkretna kwota pieniężna tj. 55.306,00 zł netto plus obowiązujący podatek VAT. (str. 1 umowy). Miarkując wysokość kary umownej Sąd Okręgowy w odniesieniu do robót wykonywanych w okresie od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 6 czerwca 2013 r. objętych protokołem częściowo finansowym wykonanych robót z dnia 6 czerwca 2013 r. przyjął jako podstawę, kwotę brutto należności wynikającą z tego protokołu, ustalając wysokość kary umownej na kwotę 539,67 zł za opóźnienie w wykonaniu przedmiotowej części robót objętych umową (9.812,20 zł x 0,5 % x 11 dni opóźnienia). W odniesieniu do robót wykonywanych w okresie od 6 czerwca 2013 r. do 1 lipca 2013 r. objętych protokołem częściowo finansowym wykonanych robót z dnia 1 lipca 2013 r. Sąd przyjął jako podstawę, kwotę brutto należności wynikającą z tego protokołu, ustalając wysokość kary umownej na kwotę 886,57 zł za opóźnienie w wykonaniu przedmiotowej części robót objętych umową (5.066,12 x 0,5 % x 35 dni opóźnienia). Zatem łącznie pozwany po zmiarkowaniu tejże kary umownej mógł potrącić 1426,24 zł.

Mając na uwadze, iż powód domagał się kwoty 10.450,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 8.361,77 zł od dnia 8 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.089,21 zł od dnia 13 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, Sąd Okręgowy obniżył niniejszą kwotę o 1.426,24 zł uzyskując w ten sposób kwotę należną w wysokości 9.024,74 zł. Skoro apelacja pozwanego nie obejmowała całego wyroku Sądu Rejonowego, a jedynie została wniesiona co do kwoty 8.000 zł to Sąd Okręgowy wzięwszy pod uwagę kwotę 2.450,98 zł zasądzoną już prawomocnie przez Sąd I instancji zasądził kwotę dalszą tj. kwotę 6.573,76 zł tytułem należnego, a dochodzonego pozwem wynagrodzenia za wykonanie objętych umową robót budowlanych z ustawowymi odsetkami od kwot 5.371,12 zł od dnia 8 lipca 2013 r. oraz od kwoty 1.202,64 zł od dnia 13 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę ustawowych odsetek od kwoty 2.450,98 zł od dnia 8 lipca do dnia zapłaty, zmieniając zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. o czym Sąd orzekł w pkt 1 ppkt. I wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd orzekł stosownie do wyniku sprawy na podstawie art. 98 kpc i art. 108 par. 1 kpc, stosunkowo obliczając koszty postępowania przed sądem I i II instancji. Koszty I instancyjne Sąd określił przyjmując, iż powód uzyskał 86% łączne koszty wyniosły 5 490, 72 zł, (powoda 2.990,14 zł pozwanego 2500,58 zł) stąd do zwrotu powodowi od pozwanego pozostawała kwota 2. 221,44 zł. Koszty II instancyjne Sąd określił przyjmując, iż apelację uwzględniono w 17,8%, stąd przy łącznych kosztach apelacji 2000 zł (powód: 600 zł, pozwany 1400 zł) pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 244 zł. (pkt 1 ppkt III i pkt 3 wyroku).